

Testicular cancer fact sheet

Factsheet (Pahina ng Impormasyon) Kanser sa bayag

Ano ang kanser sa bayag?

Ang kanser sa bayag ay nangyayari kapag ang mga abnormal na selula sa loob ng bayag ay tumutubo sa paraang hindi makontrol.

Ang mga bayag ay bahagi ng sistema para sa panganganak (reproductive system) ng lalaki. Ang mga ito ay naroroon sa likod ng titi sa isang supot ng balat na tinatawag na scrotum.¹

Ano ang iba't ibang uri ng kanser sa bayag?

May limang pangunahing uri ng kanser sa bayag: Ang mga ito ay pinapangalanan batay sa uri ng selula kung saan unang nabuo ang kanser.

- mga seminoma²
- choriocarcinoma
- embryonal na carcinoma
- teratoma
- yolk sac na tumor.²

Ang choriocarcinoma, embryonal carcinoma, teratoma at yolk sac na tumor ay kilala bilang mga non-seminoma na kanser.

Ang kanser sa bayag ay maaaring kabilangan ng kapwa seminoma at non-seminoma na mga selula ng kanser.²

Ano ang mga sintomas ng kanser sa bayag?

Ang pinakakaraniwang mga sintomas ng kanser sa bayag ay:

- isang hindi masakit na bukol o pamamaga sa alinmang bayag¹
- isang pagbabago sa kung ano ang pakiramdam sa bayag¹
- kirot sa mababang bahagi ng tiyan o singit¹
- isang biglang pagdami ng likido sa scrotum¹
- pananakit o kawalang-ginhawa sa bayag o sa scrotum.¹

May ilang mga kondisyon na maaaring magdulot ng mga sintomas na ito, hindi lang ang kanser sa bayag. Kung nararanasan ang alinman sa mga sintomas na ito, mahalagang talakayin ito sa isang doktor.

Ano ang mga risk factor (kadahilanan ng panganib) para sa kanser sa bayag?

Ang risk factor ay anumang kadahilanan na may kaugnayan sa mas mataas na pagkakataon na magkaroon ng isang partikular na kondisyon ng kalusugan, katulad ng kanser sa bayag. May iba't ibang uri ng mga risk factor, na ang ilan ay maaaring mabago at ang ilan ay hindi.

Dapat tandaan na ang pagkakaroon ng isa o higit pang risk factor ay hindi nangangahulugang magkakaroon ng kanser sa bayag ang isang tao. Maraming tao ang mayroong hindi bababa sa isang risk factor pero hindi sila kailanman magkakaroon ng kanser sa bayag, habang ang ibang taong may kanser sa bayag ay maaaring walang batid na mga risk factor. Kahit na may risk factor ang taong may kanser sa bayag, karaniw ang mahirap malaman kung gaano kalaki ang naidulot ng risk factor na ito sa pagsisimula ng kanilang sakit.

Habang hindi pa ganap na naiintindihan ang mga sanhi ng kanser sa bayag, may ilang mga kadahilanan na may kaugnayan sa panganib na magkaroon ng sakit. Kabilang sa mga factor na ito ang:

- partikular na mga kondisyon sa pagkabata katulad ng hindi bumabang bayag o infantile na hernia^{1,3}
- kasaysayan sa pamilya ng kanser sa bayag.¹
- kasaysayan sa sarili ng kanser sa bayag.¹

Paano nasusuri ang kanser sa bayag?

Maaaring isagawa ang ilang pag-iiksameng upang siyasatin ang mga sintomas ng kanser sa bayag at makumpirma ang isang diyagnosis. Kabilang sa ilan sa mga karaniwang pag-iiksameng ang:

- isang pisikal na iksaminasyon¹
- iksaminasyon ng sampol ng dugo
- pagkuha ng imahe ng bayag at mga nakapaligid na organ, na maaaring kabilang ang ultrasound, scan ng computed tomography (CT) o magnetic resonance imaging (MRI)
- pagkuha ng sampol ng himaymay (biopsy) mula sa bayag para sa isang iksaminasyong gagamit ng mikroskopyo.

Mga opsiyon sa paggamot

Ang paggamot at pangangalaga ng mga taong may kanser ay karaniwang ibinibigay ng isang pangkat ng mga propesyonal para sa kalusugan – na tinatawag na multidisciplinary (maraming iba't-ibang kasanayan) na pangkat.

Ang paggamot para sa kanser sa bayag ay batay sa yugto (stage) ng sakit, sa kalubhaan ng mga sintomas at sa pangkalahatang kalusugan ng tao. Maaaring kabilang sa mga opsiyon sa paggamot ang operasyon upang tanggalin ang (mga) bayag, radiotherapy at/ o chemotherapy upang sirain ang mga selula ng kanser.^{1,2}

Patuloy na isinasagawa ang pananaliksik upang makahanap ng mga bagong paraan sa pagsusuri at paggamot ng iba't ibang uri ng kanser. Maaaring alukin ang ilang tao ng opsiyon na sumali sa isang klinikal na pagsubok upang suriin ang mga bagong paraan sa paggamot ng kanser sa bayag.

Paghahanap ng suporta

Kadalasang mararamdaman ng mga tao ang pagkalula, takot, pagkabalisa at galit pagkatapos ng diyagnosis ng kanser. Normal na maramdaman ang mga ito.

Napakamahalaga ang pagkakaroon ng praktikal at emosyonal na suporta sa panahon at pagkatapos ng diyagnosis at paggamot ng kanser. Maaaring makakuha ng suporta mula sa pamilya at mga kaibigan, mga propesyonal para sa kalusugan o mga espesyal na serbisyong pansuporta.

Dagdag pa, ang State and Territory Cancer Councils ay nagbibigay ng pangkalahatang impormasyon tungkol sa kanser pati na impormasyon tungkol sa mga lokal na dulugan at mga nababagay na pangkat pansuporta. Ang Cancer Council Helpline ay maaaring mahingan ng tulong kahit saan sa Australia sa pamamagitan ng pagtawag sa **13 11 20** sa halagang katumbas ng lokal na pagtawag sa telepono.

Mas maraming impormasyon tungkol sa paghahanap ng suporta ang matatagpuan sa Cancer Australia na website sa www.canceraustralia.gov.au

Mga Sanggunian

1. National Cancer Institute. Testicular cancer treatment (PDQ) – patient version (Paggamot sa kanser sa bayag (PDQ) – bersiyon para sa pasyente). Mababasa sa <http://www.cancer.gov/cancertopics/pdq/treatment/testicular/Patient>. [Nagamit noong Hulyo 2012].
2. National Cancer Institute. Testicular cancer treatment (PDQ) – patient version (Paggamot sa kanser sa bayag (PDQ) – bersiyon para sa propesyonal ng kalusugan). Mababasa sa <http://www.cancer.gov/cancertopics/pdq/treatment/testicular/HealthProfessional>. [Nagamit noong Hulyo 2012].
3. Wijesinha S. Male reproductive health – what is the GP's role? (Kalusugan ng lalaki na kaugnay sa panganganak) Australian Family Physician 2004; 32(6): 408–411.

Kahit pa gumagawa ang Cancer Australia ng mga materyal na batay sa pinakamainam na magagamit na katibayan, ang impormasyong ito ay hindi inilalaan para gamitin bilang kapalit sa isang independiyenteng payo ng isang propesyonal para sa kalusugan. Hindi tinatanggap ng Cancer Australia ang anumang pananagutan para sa anumang pinsala, pagkawala o pagkasira na natamo dahil sa paggamit o pagtiwala sa impormasyong nilalaman ng dokumentong ito.

© Cancer Australia 2013.

TEST(t)

